

Vroeger...

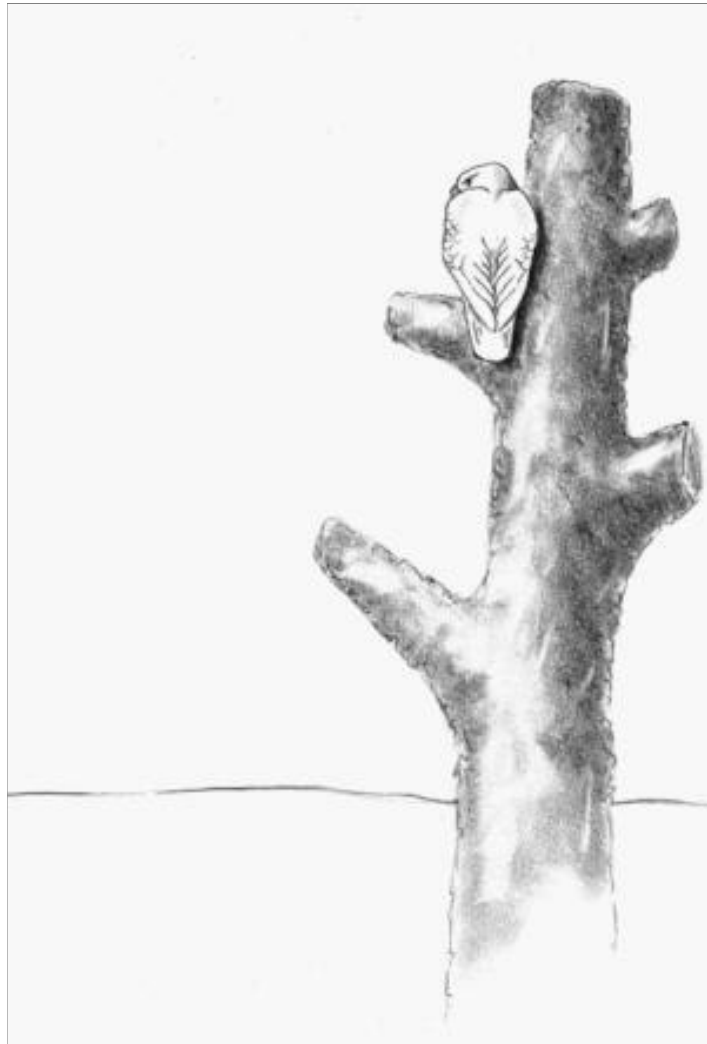
André Schulten

Tegenwoordig, anno 2008, is het geen bijzonderheid meer om Aalscholvers te zien, of Putters. Of anders wel Grauwe Ganzen. Die moet je soms botweg aan de kant jagen als je door de uiterwaarden loopt. Dat was vroeger wel anders.

Vroeger vraagt allereerst een kleine tijdsbepaling, want vroeger is nu eenmaal een bijzonder relatief begrip. Voor mij is vroeger toen ik een jaar of zestien was en ik mijn vrije tijd grotendeels besteedde aan natuurstudie. Vroeger is voor mij -op dit moment- ongeveer dertig jaar geleden, de jaren zeventig met name. Verder met mijn verhaal.

Toen ik op mijn twintigste ging werken kwam ik in een groep oudere mannen terecht. Sommigen werkten er al toen ik nog niet eens geboren was. Tijdens de pauzes was vroeger vaak onderwerp van gesprek en wat had ik een hekel aan die gesprekken. Vroeg, vroeger, vroegst. Ik vroeg mij vaak vertwijfeld af of zij nergens anders over konden praten. Altijd weer die verhalen van toen, altijd weer die oude koeien die steeds opnieuw hun sloot in doken, om er een volgend moment met even groot plezier weer uitgehaald te worden. Natuurlijk had mijn weerstand alles te maken met het feit dat hun verhalen van ver voor mijn persoonlijke tijdrekening waren. Bovendien had ik een dikke laag boter op mijn hoofd, want ondertussen kon ik wel melancholiek zijn over vogelsoorten die steeds schaarser werden. Vroeger zag je veel meer Mussen, veel meer Patrijzen en veel meer Grutto's. Vroeger vlogen er veel meer Zomertortels en hoorde je veel meer Wielewalen. Vroeger had je nog Korhoenders op de Veluwe. Niet dat ik er ooit een in het wild gezien heb, maar toch. Ik kon wel hartstochtelijk verlangen naar het vroeger van vóór de industriële revolutie, van vóór de bevolkingsexplosie, toen de natuur nog ongerept was en als onbedwingbaar werd beschouwd, want vroeger was het vogeltechnisch gezien beter. In zekere zin moest ik mijn collega's dus gelijk geven, al deelde ik hun mening over hún vroeger toen alles beter en gezelliger was niet.

Een wandeling met de hond veranderde dat. Het was een 'rondje hond' door Mariëndaal,

een terrein van het Gelders Landschap. De hond liep los, dat mag daar volgens de borden. Honden mogen los, mits ze op de paden blijven. Ik vind dat een geweldig compromis tussen aanlijnen en loslopen. De vraag blijft alleen of de honden dat ooit zullen begrijpen. Het was rustig in het bos en ik liep op mijn dooie akkertje. Opeens greep, vlak voor mij, een Sperwer een Spreeuw. Samen duikelden ze naar beneden, de roofvogel met de schreeuwende Spreeuw in zijn klauwen. Het bos ineens gevuld met tumult. De hond rende op het gekrijs van de in doodsnood verkerende vogel af en verstoorde de maaltijd. Seconden later vloog de Spreeuw onder het maken van veel misbaar weg. Gewond, maar met een kans van overleven. De Sperwer ging ook op de wieken en streek even later weer neer, hoog in een boom. Behoorlijk chagrijnig, naar ik aannam.

Door dit voorval realiseerde ik mij dat het helemaal niet gaat om goed of slecht. Niet om toeval of lotsbestemming, laat staan om een diepere bedoeling. Het gebeurde gewoon. De roofvogel deed niets slechts. Hij deed gewoon wat hij moest doen om in leven te blijven. Maar door het ingrijpen van de hond bleef de Spreeuw mogelijk in leven, at meer insecten en bessen dan wanneer hij dood zou zijn geweest en zorgde mogelijk voor nakomelingen die er anders niet geweest waren. Mogelijk kon de Sperwer door het missen van dit hapje een jong minder grootbrengen en zo kon ik nog wel even doorfantaseren. Alles wat gebeurt of niet gebeurt heeft invloed op volgende gebeurtenissen, heeft invloed op de loop der dingen. En dat geldt evengoed voor menselijke ontwikkelingen. Het is dus onzin om te zeggen dat vroeger alles beter was. Er is uiteindelijk maar een ding dat je over vroeger kunt zeggen en dat is dat vroeger alles *anders* was.

